

4ª edició

CURS DE POSTGRAU:
Especialització en ortopèdia
per a farmacèutics

Del 26 de novembre de 2007 al 13 de març de 2008

2007/2008

UNIVERSITAT DE BARCELONA

COL·LEGI DE
FARMACÈUTICS
DE BARCELONA

OBJECTIUS

- L'objectiu general del curs és ampliar i actualitzar els coneixements teòrics d'anatomia, fisiologia, biomecànica i fisiopatologia del cos humà relacionats amb l'ortopèdia, i aconseguir els coneixements i les habilitats pràctiques per elaborar, adaptar i dispensar correctament articles ortopèdics.
- Proporcionar els coneixements teòrics i pràctics adequats dels mètodes per elaborar els aparells ortopèdics que prescriu el metge especialista i obtenir la competència necessària per dispensar ortesis, pròtesis i altres dispositius. També passarà revista a les pautes que cal seguir durant tot el procés fins a l'adaptació final dels elements ortopèdics corresponents (presa de mides, proves, comprovacions, adaptació i assessorament a l'usuari).
- Posar un èmfasi especial en els diferents tipus de materials i la documentació necessària en cada cas per dispensar articles ortopèdics d'acord amb la nova legislació basada en directrius europees.

METODOLOGIA DOCENT

- Classes magistrals a l'aula amb la utilització de medis informàtics i audiovisuals que permeten la visualització i la comprensió del material gràfic. A l'inici de cada assignatura es lliura als estudiants un dossier amb els esquemes dels temes i les figures i material gràfic que aporta el professorat.
- Sessions teoricopràctiques a l'aula en les que s'apliquen els coneixements a la resolució de casos pràctics. En aquestes sessions es maneja material divers d'ús en l'ortopèdia.
- Pràctiques al laboratori. Es porten a terme sessions de taller per a la presa de mides, elaboració de plantilles i elaboració de motlles d'escaiola. Es fan sessions demostratives de l'aplicabilitat dels diferents tipus d'ortesis comercialitzades.

Programa Assignatura 1

ORGANITZACIÓ GENERAL DEL COS HUMÀ. APARELL LOCOMOTOR

Assignatura de 3,4 crèdits teòrics

Període de docència: del 26 al 29 de novembre de 2007

Lloc: Col·legi de Farmacèutics

- Tema 1** Introducció. Objectius , planificació i desenvolupament del curs. Història de l'ortopèdia
- Tema 2** Legislació actual nacional i autonòmica. Decrets 414/96 i 2727/98
- Tema 3** Productes sanitaris a mida. Regulació de l'activitat a l'oficina de farmàcia
- Tema 4** Organització general del cos humà: teixit, òrgan i sistema. Posició anatòmica
- Tema 5** Aparell locomotor. Aspectes generals
- Tema 6** Sistema esquelètic. Teixit ossi. Osteogènesi. Creixement ossi. Remodelació òssia
- Tema 7** Articulacions: classificació. Fisiologia articular. Concepte de biomecànica
- Tema 8** Traumatismes articulars: luxacions i esquinçaments. Limitació del moviment articular
- Tema 9** Sistema muscular. Fisiologia de músculs i tendons. Vascularització i innervació
- Tema 10** Estudi general del sistema nerviós. Control del moviment
- Tema 11** Fisiologia del moviment. Estudi de la marxa normal i de la marxa patològica
- Tema 12** Alteracions del sistema neuromuscular. Paràlisis: hemiplegia, paraplegia, tetraplegia
- Tema 13** Estudi general de les fractures
- Tema 14** Estructura i fisiologia de la pell. Alteracions de la pell
- Tema 15** Cremades. Cicatrius i queloides. Tractament
- Tema 16** Úlceres de decúbit. Tractament ortopèdic de les úlceres de decúbit

Programa Assignatura 2

EXTREMITAT INFERIOR: MALUC, GENOLL I TURMELL

Assignatura de 2,6 crèdits teòrics i 1,4 crèdits pràctics

Període de docència: del 10 al 13 de desembre de 2007

Lloc: Col·legi de Farmacèutics

- Tema 1** Anatomia i biomecànica del maluc
- Tema 2** Patologia del maluc
- Tema 3** Anatomia i biomecànica del genoll i del turmell
- Tema 4** Patologia del genoll
- Tema 5** Patologia del turmell
- Tema 6** Patologies neuromusculars. Atròfia muscular
- Tema 7** Malalties degeneratives: artrosis, artritis i osteoporosi
- Tema 8** Ortesi antiequina. Bitutors. Ortesis per a desviacions dels eixos del genoll. Ortesis per a patologies del maluc. Ortesis funcionals per a l'extremitat inferior
- Tema 9** Lesions més freqüents en l'esportista. Patologies del genoll en l'esportista. Patologies del turmell en l'esportista. Altres patologies en l'esportista
- Tema 10** Escalfaments i estiraments en la pràctica esportiva
- Tema 11** Termoteràpies. Conceptes bàsics de rehabilitació
- Pràctica 1** Ortesis per a patologies del maluc. Reconeixement i controls
- Pràctica 2** Ortesis funcionals per l'extremitat inferior. Reconeixements i controls
- Pràctica 3** Ortesis per a desviacions dels eixos del genoll. Reconeixements i controls
- Pràctica 4** Ortesi antiequina. Bitutors. Reconeixements i controls

Programa Assignatura 3

EXTREMITAT INFERIOR: PEU

Assignatura de 3 crèdits teòrics i 4,4 crèdits pràctics

Període de docència: del 7 al 10 i del 21 al 24 de gener de 2008

Lloc: Facultat de Farmàcia

- Tema 1** Anatomia i biomecànica del peu
- Tema 2** Patologies del peu infantil. Peu pla, peu cavus, valgisme i varisme del taló. Avantpeu en adducció. Malaltia de Köhler I i II. Talàlgia de Sever
- Tema 3** Patologies del peu de l'adult. Metatarsàlgies, talàlgies. Peu dolorós de l'adult
- Tema 4** Patologia del peu de l'ancià i del reumàtic
- Tema 5** Patologia del peu del diabètic
- Tema 6** Patologia del peu de l'esportista
- Tema 7** Exploració i anamnesi del peu. Valoració i presa de mides Podògraf i podòmetre. Podoscòpia i podografia Valoració del peu per plataforma de càrregues Sistema digitalitzat de presa de mides del peu
- Tema 8** Tractament ortopèdic del peu infantil
- Tema 9** Tractament ortopèdic del peu de l'adult
- Tema 10** Tractament ortopèdic del peu de l'ancià
- Tema 11** Tractament ortopèdic del peu del diabètic. Amputacions del peu
- Tema 12** Tractament ortopèdic del peu de l'esportista
- Tema 13** Classes de plantilles ortopèdiques
- Tema 14** Tractaments ortètics per a les patologies dels dits
- Tema 15** Calçat ortopèdic infantil. Formes de calçat
- Tema 16** Calçat ortopèdic geriàtric a mida. Alces internes i externes

Programa Assignatura 3

- Pràctica 1** Taller de plantilles per a infants. Alces. Reconeixement i controls
- Pràctica 2** Taller de plantilles per adults. Reconeixement i controls
- Pràctica 3** Taller de plantilles: plantilles per al peu de l'ancià i del reumàtic. Reconeixement i controls
- Pràctica 4** Plantilles per al peu del diabètic i per al peu de l'esportista. Reconeixement i controls
- Pràctica 5** Pròtesis per amputacions parcials del peu. Reconeixement i controls
- Pràctica 6** Taller d'ortesis per al peu: silicones
- Pràctica 7** Correctors nocturns d'hàl·lux valg. Complementos per al peu. Reconeixement i controls.
- Pràctica 8** Calçat ortopèdic a mida

Programa Assignatura 4

TRONC. EXTREMITAT SUPERIOR

Assignatura de 2 crèdits teòrics i 2 crèdits pràctics

Període de docència: del 4 al 8 de febrer de 2008

Lloc: Facultat de Farmàcia - Facultat de Medicina

- Tema 1** Anatomia i biomecànica de la columna vertebral. Anatomia exploratòria i semiològica
- Tema 2** Deformitats angulars de la columna: escoliosi
Deformitats toràciques: cifolordosi
- Tema 3** Patologies dorsolumbars. Patologies cervicals
- Tema 4** Prevenció diària per a una esquena sana. Higiene postural
- Tema 5** Tractament ortopèdic per a escoliosi. Tractament ortopèdic per a cifolordosi. Tractament ortopèdic per a tòrax de quilla i excavat
- Tema 6** Tractament amb ortesis rígides de contenció lumbar
Tractament ortopèdic amb cotilles dorsolumbars
- Tema 7** Anatomia i biomecànica de l'extremitat superior. Espatlla. Colze. Canell. Dits
- Tema 8** Patologies de l'espatlla i del plexe braquial. Patologies del colze i del canell. Patologies de la mà i dels dits
- Tema 9** Ortesis d'espatlla. Ortesis de colze, de canell, de mà i de dits
- Pràctica 1** Ortesis semirígides lumbar i dorsals a mida. Reconeixement i control
- Pràctica 2** Ortesis elàstiques. Faixes toràciques i abdominals de bandes. Faixes elàstiques tubulars i obertes. Faixes de contenció abdominal. Reconeixement i control
- Pràctica 3** Ortesis lumbar estàndards preventives i semirígides. Ortesis dorsolumbar estàndards. Classificació de les ortesis de tronc segons la funció. Reconeixement i control
- Pràctica 4** Ortesis cervicals. Reconeixement i control
- Pràctica 5** Tractament ortopèdic per a escoliosi. Tractament ortopèdic per a cifolordosi. Tractament ortopèdic per a tòrax de quilla i excavat. Reconeixement i control

Programa Assignatura 4

- Pràctica 6** Ortosis rígides de contenció lumbar. Cotilles dorsolumbars. Reconeixement i control de cotilles
- Pràctica 7** Ortosis d'espatlla. Ortosis de colze, de canell, de mà i de dits. Reconeixement i control
- Pràctica 8** Elaboració d'ortosis amb tècniques de termoemmotllament. Reconeixement i controls
- Pràctica 9** Tècniques de diagnòstic
- Pràctica 10** Anatomia superficial
- Pràctica 11** Motlles d'escaiola per a cotilles. Motlles d'escaiola per a l'extremitat inferior. Motlles d'escaiola per a pròtesis d'amputació femoral. Motlles d'escaiola per a pròtesis tibials. Motlles d'escaiola per a ortosis del membre superior. Presa de mides. Disseny. Reconeixement i controls

Programa Assignatura 5

EFACTES I ACCESSORIS. AJUDES TÈCNIQUES

Assignatura de 4,5 crèdits teòrics i 2,7 crèdits pràctics

Període de docència: del 25 al 28 de febrer i del 10 al 13 de març de 2008

Lloc: Col·legi de Farmacèutics

- Tema 1** Amputacions del membre inferior. Pròtesis del membre inferior
- Tema 2** Amputacions del membre superior. Pròtesis del membre superior. Epítesis. Pròtesis cosmètiques
- Tema 3** Ajudes tècniques: cadires de rodes per a adults. Cadires de rodes i complements per a paralítics cerebrals
- Tema 4** Ajudes tècniques per a la marxa i la llar
- Tema 5** Embenatge esportiu. Tapping
- Tema 6** Farmacioles per a l'esport
- Tema 7** Ortesis i complements per a la pràctica esportiva: turmell i genoll. Reconeixement i control
- Tema 8** Sistema cardiovascular. Sistema limfàtic
- Tema 9** Terapèutica de compressió en patologia venosa i linfàtica
- Tema 10** Estratègies terapèutiques locals i sistèmiques en les úlceres de l'extremitat inferior
- Tema 11** Aparell urinari. Vies urinàries: fisiopatologia
- Tema 12** Retenció i incontinència urinària: tractament
- Tema 13** Anatomia, fisiologia i patologia intestinal. Ostomies
- Tema 14** Material per a pacients ostomitats: bosses de colostomia, ileostomia i urostomia. Complementos i higiene
- Tema 15** Tractament ortopèdic de la patologia abdominal. Braguers
- Tema 16** Anatomia i fisiologia mamària. Patologia mamària
- Tema 17** Recuperació de la dona mastectomitzada. Pròtesis mamàries i cotilles. Cotilleria especial

Programa Assignatura 5

- Tema 18** Anatomia i fisiologia de l'orella. Vies auditives
- Tema 19** Normes ISO a l'oficina de farmàcia i a l'ortopèdia
- Tema 20** Màrqueting i possibilitats de l'ortopèdia a l'oficina de farmàcia
- Tema 21** Gestió econòmica i fiscalitat de l'ortopèdia a l'oficina de farmàcia i fora d'ella
- Tema 22** Funcionament intern d'una ortopèdia
- Tema 23** Prestacions ortopèdiques a càrrec del Servei Català de la Salut
- Tema 24** Sistema de facturació. Situació actual de l'ortopèdia a la farmàcia
- Tema 25** Procediment d'autorització per obtenir la llicència de fabricació de productes ortoprotètics a mida
- Pràctica 1** Ajudes tècniques
- Pràctica 2** Embenatge esportiu
- Pràctica 3** Protecció de les orelles amb taps a mida
- Pràctica 4** Casos clínics

PROFESSORAT

- Aguilar, L.** Cirurgià ortopèdic i traumatòleg. Centre Mèdic Teknon
- Álvarez, R.** Neuròleg. Hospital Germans Trias i Pujol, Badalona
- Amat, C.** Professora titular del Departament de Fisiologia, Facultat de Farmàcia, UB
- Bagur, C.** Fisioterapeuta
- Berga, C.** Farmacèutic. Vocal d'ortopèdia del Col·legi de Farmacèutics de Barcelona
- Boada, E.** Cirurgià ortopèdic i traumatòleg. Centre Mèdic Teknon
- Camps, M.** Farmacèutica. Especialista en legislació sobre productes sanitaris
- Carabén, M.** Tècnic ortopèdic i audioprotetista
- Cardenal, F.** Cirurgià ortopèdic i traumatòleg. Centre Mèdic Teknon
- Casañas, J.** Cirurgià ortopèdic i traumatòleg. Centre Mèdic Teknon. Ciutat Sanitària i Universitària de Bellvitge

Cassany, S. Farmacèutic. Cap del Servei de Control Farmacèutic.
Departament de Salut. Subdirecció General de Farmàcia. Generalitat de Catalunya

Castell, M. Professora titular del Departament de Fisiologia, Facultat de Farmàcia, UB

Castro, A. Economista. Tac Consultans, SL

Clavero, N. Directora comercial de Flexo-Anita

De Miguel, I. Professora titular interina del Departament d'Anatomia i Embriologia Humana, Facultat de Medicina, UB

Fernández, P. Tècnic ortopeda. Director Emo

Franch, A. Professora titular del Departament de Fisiologia, Facultat de Farmàcia, UB

Gasulla, A. Llicenciat en ciències de l'informació. Director de Gasulla Comunicacions, SL

González-Adrio, R. Cirurgià ortopèdic i traumatòleg. Centre Mèdic Teknon

Götzens, V. Professor titular del Departament d'Anatomia i Embriologia Humana, Facultat de Medicina, UB

Lafont, A. Reumatòloga, CAP II Dr. Robert de Badalona

López, R. Director mèdic de Laboratoris Salvat

Margalet, E. Traumatòleg. Institut de traumatologia Puig Adell, Clínica Tres Torres

Marinel·lo, J. Especialista en Angiologia i Cirurgia Vasculard. Cap del Servei d'Angiologia i Cirurgia Vasculard de l'Hospital de Mataró

Martínez, MC. Farmacèutica comunitària. Titular d'oficina de farmàcia certificada per la norma ISO 9001:2000

Mendoza, C. Cirurgià, especialista en patologia mamària de l'Hospital de la Vall d'Hebron

Miró, M. Farmacèutica. Cap de servei de farmàcia del Centre Geriàtric Municipal (IMAS). Professora associada de Farmacologia de l'Escola d'Infermeria Santa Madrona

Poca, T. Infermera estomaterapèuta, supervisora de l'Hospital de Barcelona

DIRECCIÓ Facultat de Farmàcia

Concepció Amat Miralles, professora titular del Departament de Fisiologia, Facultat de Farmàcia

COORDINACIÓ Col·legi de Farmacèutics de Barcelona

Carles Berga Martí, vocal d'Ortopèdia del Col·legi de Farmacèutics de Barcelona

Cristina Rodríguez Caba, cap del Departament de Formació i Desenvolupament Professional del Col·legi de Farmacèutics de Barcelona

INFORMACIÓ GENERAL

MATRÍCULA

Preu únic per a col·legiats: 3.100 €. Inclou els dinars de treball.

PREINSCRIPCIÓ

500 € (és descomptaran del total de la matrícula)

INSCRIPCIONS

Del 8 d'octubre al 12 de novembre de 2007, a través de la web <http://cofb.net/formació> o bé www.farmaceuticonline.com

LLOC

Facultat de Farmàcia i Col·legi de Farmacèutics
(vegeu el lloc en cada assignatura)

HORARI

De 10 a 19:30 hores (8 de febrer de 10 a 14 hores)

DATES

26, 27, 28, 29 de novembre de 2007

10, 11, 12, 13, desembre de 2007

7, 8, 9, 10 i 21, 22, 23, 24 de gener de 2008

4, 5, 6, 7, 8 i 25, 26, 27, 28 de febrer de 2008

10, 11, 12, 13, de març de 2008

PLACES

Limitades a 30

HORES LECTIVES

260

TOTAL DE CRÈDITS

26

Al final de cada assignatura hi ha avaluació de coneixements.

L'assistència a les classes teòriques i pràctiques és obligatòria i es controla a cadascuna de les sessions. S'exigeix l'assistència al 80% de les mateixes.

COL·LEGI DE
FARMACÈUTICS
DE BARCELONA

Girona, 64-66 08009 Barcelona Tel. 93 244 07 13 - Fax. 93 244 07 40 formacio@cofb.net